

Tertialrapport 2 2021

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

1. oktober 2021

Oppsummering

Nkom har i dette tertialet hatt store oppgaver innen postområdet. Den 27. Postkongress ble arrangert i Abidjan i Elfenbenskysten 9.-27. august, og vi hadde hovedansvaret for forberedelsene fra norsk side. Det er første gang i Verdenspostforeningens 146-årige historie at en kongress foregikk i hybrid format. Nkom deltok digitalt, og var delegasjonsleder for Norge de to første ukene. Delegasjonens hovedfokus var blant annet Norges forslag om utvidet reservasjonsadgang, utvidelse av USO-tjenestene i UPU (obligatorisk sporing), og forslag om å åpne UPU for et bredere antall aktører i postsektoren. Det siste forslaget blir hovedtema på en ekstraordinær kongress i 2023.

Vi har også vært aktive bidragsyttere i arbeidsgruppen i ERGP (The European Regulators Group for Postal Services), som skal gi innspill til EU-kommisjonen om fremtidig felleseuropeisk postregulering.

Oppfølging av Telenors nedlegging av kobberinfrastruktur er sentralt, og her vektlegger vi særlig hensynet til oppfyllelse av leveringspliktige tjenester, konkurransen i bredbåndsmarkedene, og konsekvenser for samfunnskritiske brukere. Vi rapporterer jevnlig til departementet om fremdriften. Arbeidet med en bransjemessig migrasjonsplan ble avsluttet i september, da vi så at bransjen ikke kunne samles om dette. Prinsippene vi la i tidligere vedtak gjelder derfor nå fremover, og vi følger opp med presiseringer og kontroll for å sikre at vedtakene etterleveres.

Det skjer mye spennende innen frekvensforvaltning. Den store 5G-auksjonen i september, av 2,6 GHz- og 3,6 GHz-båndene, er grundig og godt forberedt. 9. juni la vi også ut for høring en lisensieringsordning for lokale nett i 3,8-4,2 GHz-båndet. Dette for å sikre enklere tilgang til 5G-frekvenser for industri og lokale bredbåndsaktører som ikke trenger nasjonale tillatelser.

Vi har revidert Fribruksforskriften, og fra 1. juli ble viktige endringer gjeldende, som åpning for trådløs dataoverføring i 6 GHz, og tildeling av FM-frekvensen 88 MHz til åpen bruk for laveffekts FM-sendere i forbindelse med utendørs arrangementer.

Ekomportalen ble lansert 1. september, med et stort åpningsarrangement på nett, hvor blant annet statssekretær Paul Chaffey deltok med innlegg. Lanseringen innebar at den tekniske løsningen er klar, og lanseringen var en del av markedsføringen for å få aktører innen både næringsliv og myndigheter til å legge inn lovpålagt informasjon i Ekomportalen.

Vi har satt i drift to nye fjernmålestasjoner, i Florø og på Gardermoen. I forbindelse med 5G-implementering i Norge har vi også foretatt en rekke målinger av stråling fra mobiltelefoner og

master/basestasjoner. Mange er opptatt av stråling og helseskader ved oppgraderinger til nye G-er. Vi følger opp dette tett, og vår jobb er å sørge for faktabasert informasjon.

Sikkerhet i ekomnettene er viktigere enn noen gang. I perioden har vi startet detaljplanlegging av forsterket ekom for 10 kommuner i Innlandet. Vi har støttet etableringen av et nytt regelverk for IP-lagring og planlegger implementering av det nye regelverket. Vi er i gang med risiko- og sårbarhetsvurderinger for Tromsregionen, har etablert en samarbeidsgruppe mellom ekomsektoren og kraftsektoren, og innhentet svar i et dokumentbasert tilsyn av IKT sikkerhet og rutiner ved planlagte arbeid hos 20 regionale og lokale tilbydere.

Opgavene er mange og viktige, og de siste måneders aktiviteter kan leses i detaljer i rapporten. I begynnelsen av oktober presenterer vi vår ekomstatistikk for første halvår i år, og en ny dekningsundersøkelse. Det skjer for første gang helt i egen regi, og vi er glade over å inngå i Statistisk sentralbyrås offisielle nasjonale statistikk på området med vårt arbeid.

Lillesand, 1. oktober 2021

Signatur

Pål Wien Espen
direktør
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Innholdsliste

1	Robuste, sikre og pålitelige ekomnett og -tjenester	6
1.1	Aktiviteter innen sikkerhet og beredskap	6
1.1.1	Tilsyn.....	6
1.1.2	Sikkerhetstiltak utenlandsfiber	6
1.1.3	Pilottiltak for alternativt kjernenett/transportnett.....	6
1.1.4	Programmet for forsterket ekom	7
1.1.5	Beredskapsavtaler	7
1.1.6	Evaluering av fortifikatorisk sikring	7
1.1.7	IP-lagring.....	7
1.1.8	Kommunikasjonsvern	7
1.2	Risiko og sårbarhetstiltak	8
1.2.1	Nasjonal risiko- og sårbarhetsvurdering	8
1.2.2	Regional risiko- og sårbarhetsvurdering i nye regioner	8
1.2.3	Internasjonalt arbeid i EU om 5G-sikkerhet og 5G Toolbox.....	8
1.2.4	5G Special Interest Group (SIG).....	8
1.2.5	Portalløsning med analyse- og monitoreringskapasitet.....	8
1.2.6	Samarbeid om beredskap mellom ekomsektoren og kraftsektoren	8
1.3	Skjermingsverdige objekter, infrastrukturer og informasjonssystemer	9
1.4	Nye metoder for måling av stråling og regional tilstedeværelse	9
1.4.1	Fjernstyrte målestasjoner	9
1.4.2	Autonome mobile fjernstyrte målestasjoner	9
1.4.3	Autonom målestasjon i sentrum av Oslo for kontinuerlig måling av stråling	10
1.4.4	Metoder og verktøy for å benytte kunstig intelligens.....	10
1.4.5	Lokalisering av Nkoms regionkontor i Nord- Norge	10
1.5	Telenors nedlegging av kobberinfrastruktur.....	10
1.6	Konsept for prioriteringsabonnement for 4G- og 5G-nettene.....	11
1.7	Kvalitetssikre KVU for neste generasjons Nødnett	11
2	Effektiv regulering og velfungerende markeder	12
2.1	Arbeid med nye analyser i bredbåndsmarkedene	12
2.1.1	Analysere markedssituasjonen og geografisk differensiering.....	12
2.2	Følge opp gjeldende regulering i bredbåndsmarkedene	12
2.2.1	Prosess for etablering av og migrasjon til relevante erstatningsprodukter for tilgang til kobberaksessnettet	12
2.2.2	Gjennomføre marginskvistester iht. tidsplan i markedsvedtaket.....	13

2.3	Følge opp gjeldende regulering i mobilmarkedet	13
2.3.1	Telenors reviderte standardavtaler mht. nye krav i reguleringen	13
2.3.2	Marginskvistester iht. tidsplan i vedtaket	13
2.3.3	Forberedelse til fremtidige markedsvedtak	14
2.4	Bistå Samferdselsdepartementet innen postområdet	14
2.4.1	Tilgang til sonenøkler	14
2.4.2	Europeisk postsamarbeid	14
2.4.3	Delta i arbeidet i Verdens postforening (UPU) og ivareta norske interesser under kongressen i 2021	15
2.5	Regulering av eID og elektroniske tillitstjenester	16
2.5.1	Internasjonalt arbeid i EU med eID og tillitstjenester	16
2.5.2	Revisjon av eIDAS-forordningen	16
2.5.3	Ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor	16
2.5.4	Tilsyn	16
3	Frekvensressurser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser	16
3.1.1	Tildele frekvensbåndene 2,6 GHz og 3,6 GHz senest andre halvår 2021	16
3.1.2	Følge opp bruk av tildelte frekvensressurser og krav om utbygging og dekning	17
3.1.3	Deling av tilgang til frekvensressurser i bånd til mobilkommunikasjon og 5G	18
3.2	Tillatelser til lokalradio på FM for perioden 1. januar 2022 til 31. desember 2026	18
3.3	Forenklet radioamatørlisens	18
3.4	Fribruksforskriften	18
4	Holde samfunnet orientert og legge til rette for bruk av ny teknologi	19
4.1	Publisere målinger	19
4.1.1	Informasjon om stråling fra autonom målestasjon i Oslo sentrum på Finnsenderen	19
4.1.2	Måling av utstråling fra 5G-mobiltelefoner/-terminaler	19
4.2	Informasjonstiltak	19
4.2.1	Åpent informasjonsmøte om 5G-auksjonen på nett	19
4.2.2	Innlegg på EMC-webinar	20
4.2.3	Nettnøytralitet i Norge - Årsrapport 2021	20
4.2.4	Ekompportalen lansert	20
4.2.5	Bredbåndstøtteordningen	21
5	Andre forutsetninger og krav	22
5.1	Overordnet risikovurdering	22
5.2	Fellesføring for 2021	22
6	Budsjett- og regnskapsstatus per 31.8.21 med prognose ut året	23

1 Robuste, sikre og pålitelige ekomnett og -tjenester

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre at brukerne har tilgang til robuste, sikre og pålitelige elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester med tilstrekkelig kapasitet og funksjonalitet i hele landet.

Sikre og robuste elektroniske kommunikasjonstjenester av høy kvalitet er nødvendig og forventet i dagens samfunn. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet står sentralt i dette arbeidet, og skal bidra til at tillit til tjenester og myndigheter opprettholdes.

1.1 Aktiviteter innen sikkerhet og beredskap

1.1.1 Tilsyn

Nkom har i andre tertial fått svar på vårt kartleggingstilsyn med fokus blant annet på IKT-sikkerhet og rutiner i forbindelse med planlagt arbeid. Tilsynet er dokumentbasert og sendt til 20 regionale og lokale tilbydere. Vi gjennomgår nå svarene og vil følge opp avvik og observasjoner i løpet av tredje tertial.

I andre tertial ble det rapportert inn 57 hendelser til Nkom. Fiberbrudd og strømbrudd er også i dette tertialet årsak til i overkant av halvparten av hendelsene. Som et ledd i vårt løpende tilsynsarbeid har vi innhentet utvidede hendelsesrapporter for flere rapporterte utfall.

1.1.2 Sikkerhetstiltak utenlandsfiber

I juni 2020 inngikk Nkom en kontrakt med Telia Carrier Norway på 36 mill. kroner for etablering av et nytt sjøfibersamband mellom Kristiansand og Esbjerg i Danmark. De gjenstående tilskuddsmidlene på 18 mill. kroner skal utbetales i tredje tertial 2021.

Restmidlene for utenlandsfibertildelingen beløper seg til 42 mill. kroner og skal disponeres til øvrige sikkerhetstiltak knyttet til sjøfiberkablene til utlandet. Nkom har i andre tertial jobbet videre med å spesifisere sikkerhetstiltak i samarbeid med aktørene Bulk, Tampnet, Altibox/Lyse. Tiltakene skal forankres med departementet, og vi planlegger å inngå avtalene i tredje tertial.

1.1.3 Pilottiltak for alternativt kjernenett/transportnett

Nkom har i perioden fra 2019 til april 2021 fullført tildelingen av tiltaksmidler til piloter for alternative kjernenett av 80 mill. kroner som er bevilget til formålet. Tildelingene inkluderer tiltak for styrket redundans for Svalbardfiberen, forsterkning av NIX samtrafikkpunkter, og en tiltakspakke for å styrke transportnettene i Finnmark.

1.1.4 Programmet for forsterket ekom

I andre tertial har Nkom videreført arbeidet med programmet for forsterket ekom i tråd med bevilgede tilskuddsmidler for 2021. Pengene for i år blir brukt til forsterkningstiltak i kommuner i Innlandet.

Vi har startet detaljplanlegging av forsterket ekom for 10 kommuner i Innlandet. I 2021 forventer vi å inngå utbyggingsavtaler for åtte av kommunene, med en totalramme på 87,4 mill. kroner. Dette omfatter kommunene Sjøk, Vågå, Sel, Våler, Åsnes, Nord-Odal, Grue, og Sør-Odal. Vi skal også lage detaljplaner for kommunene Kongsvinger og Eidskog, men utbyggingen her utsettes til 2022 på grunn av budsjettrestriksjoner.

1.1.5 Beredskapsavtaler

Nkom inngår årlige beredskapsavtaler med tilbydere som skal dekke samfunnsmessige beredskapsbehov. For 2021 er det inngått beredskapsavtaler med Telenor, Telia, GlobalConnect, ICE og Telenor Infra. Avtalene har en samlet ramme på 33,1 mill. kroner.

1.1.6 Evaluering av fortifikatorisk sikring

Sluttoverenskomsten fra 2003 mellom Telenor og staten definerer blant annet statens forpliktelser mot Telenor for opprettholdelse av fortifikatorisk sikring av Telenors fjellanlegg. Nkom har i andre tertial satt i gang en prosess for å evaluere de fortifikatoriske sikringstiltakene i lys av teknologiske og samfunnsmessige endringer. Første steg i arbeidet er å gjennomføre en behovs- og risikovurdering. Den skal utføres i tredje tertial av Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), etter avtale med Nkom.

1.1.7 IP-lagring

Nkom har i andre tertial støttet etableringen av et nytt regelverk for IP-lagring og planer for å implementere det nye regelverket. Det innebærer oppfølging av kravstilling og implementasjon hos tilbyderne, samt å sikre at nye løsninger oppfyller nye og tidligere etablerte krav, til for eksempel kommunikasjonsvern.

1.1.8 Kommunikasjonsvern

Vi har fortsatt dialogen og arbeidet med tilbyderne og Kripos for å sikre konsistent gjennomføring av regelverk og praksis rundt håndtering av politiets begjæringer om fritak fra tilbyderens taushetsplikt.

Antall fritaksanmodninger er fremdeles økende. Det gjelder også fritaksanmodninger for postforsendelser. Nkom har forsterket saksbehandlerkapasiteten og har nå to fulltidsstillinger allokert til behandling av fritaksanmodninger.

1.2 Risiko og sårbarhetstiltak

1.2.1 Nasjonal risiko- og sårbarhetsvurdering

I andre tertial har Nkom fått bistand fra konsultentselskapet Proactima til å forbedre presentasjonen av ekomrelaterte risikoområder og aktuelle tiltak overfor ulike typer målgrupper. Denne informasjonen og veiledningen publiseres på Nkoms nettsider, samtidig med at EkomROS-rapporten legges frem, i nasjonal sikkerhetsmåned i oktober.

1.2.2 Regional risiko- og sårbarhetsvurdering i nye regioner

Arbeidet med risiko- og sårbarhetsvurdering for Tromsregionen (tidligere Troms fylke) har pågått gjennom andre tertial. Arbeidet inkluderer informasjonsinnhenting, møter og dialog med et bredt spekter av private og offentlige aktører. I august ble det gjennomført stedlig befarings i Troms. Rapporten forventes klar i november 2021. I revidert statsbudsjett 2021 er det bevilget 25 mill. kroner til myndighetsfinansierte forsterkningstiltak i regionen.

1.2.3 Internasjonalt arbeid i EU om 5G-sikkerhet og 5G Toolbox

Nkom har i andre tertial fulgt opp EUs arbeid med sikkerhet i 5G, primært gjennom deltakelse i BERECs arbeidsgruppe for cybersikkerhet i 5G (BEREC 5G CS). Arbeidsgruppen jobber i år blant annet med et BEREC policydokument for det foreslåtte NIS2-direktivet, og en rapport på multivendor-strategi og nasjonal robusthet.

1.2.4 5G Special Interest Group (SIG)

5G SIG er etablert sammen med NSM. Formålet med gruppen er å skape en arena der NSM, Nkom og andre relevante aktører kan bidra til å øke kompetansen og belyse sikkerhetsutfordringer med 5G i Norge. Aktiviteten er forankret i samfunnssikkerhetsmeldingen. Vi ønsker å gjennomføre fire møter i året. I andre tertial har vi hatt to møter med 20-40 deltakere.

1.2.5 Portalløsning med analyse- og monitoreringskapasitet

Nkom EkomCERTs portalløsning skal dele cybersårbarhets- og trusselinformasjon med ekomtilbyderne i sektoren. I første tertial var portalen i en intern pilotfase. I andre tertial har løsningen blitt testet av en ekomtilbyder som "pilotkunde". Det pågår for tiden noen oppdateringer på bakgrunn av erfaringer fra testperioden.

1.2.6 Samarbeid om beredskap mellom ekomsektoren og kraftsektoren

Nkom og NVE har etablert en arbeidsgruppe for samarbeid om beredskap innen ekom- og kraftsektoren. Her deltar Nkom, NVE, utpekte ekomtilbydere og nettselskap.

I andre tertial har Nkom gjennomført arbeidsmøter med NVE for å utarbeide mandatet for arbeidsgruppen. Nkom har også i andre tertial inngått avtale med konsultentselskapet Oslo Economics for å bistå med kartlegging av viktig ekinfrastruktur som skal prioriteres ved gjenoppbygging av strømforsyning, jf. tillegg nr. 3 til tildelingsbrevet for 2021. Dette arbeidet starter i tredje tertial.

1.3 Skjermingsverdige objekter, infrastrukturer og informasjonssystemer

Nkom har i andre tertial gjennomgått skadevurderingene for skjermverdige objekter, infrastrukturer og informasjonssystemer fra GlobalConnect, Ice, Telia og Telenor. Vi har ut fra dette levert vår anbefaling til hva som skal pekes ut av objekter, infrastruktur og informasjonssystemer for disse fire virksomhetene.

1.4 Nye metoder for måling av stråling og regional tilstedeværelse

1.4.1 Fjernstyrte målestasjoner

For å oppdage og lokalisere radiostøy mer effektivt og så raskt som mulig, benytter Nkom fjernmålestasjoner plassert på steder med høy befolknings- eller industrietthet, viktige knutepunkter for transport, eller på steder av strategisk eller geopolitisk betydning.

Vi etablerer nå fire nye fjernmålestasjoner. To av disse, i Florø og på Gardermoen, er satt i drift og har allerede bidratt til å avdekke ulovlig frekvensbruk og skadelig interferens. Oslo Lufthavn på Gardermoen med nærområder anses som spesielt strategisk viktig. Denne målestasjonen oppgraderer vi derfor om kort tid med peileutstyr som gjør det mulig å finne retningen til skadelige forstyrrelser av elektronisk kommunikasjon.

I tillegg har vi befart og utført innledende målinger på andre steder hvor det kan være aktuelt å etablere fjernmålestasjoner.

Når plasseringen av disse faste punktene er valgt, vil vi i større grad ta i bruk mobile fjernmålestasjoner. Det gir økt fleksibilitet og vi kan dekke store områder på en kostnadseffektiv måte.

1.4.2 Autonome mobile fjernstyrte målestasjoner

Nkom har bygget flere mobile målestasjoner som har vært testet ut med gode resultater. En av disse skal monteres på et forsyningskip som trafikkerer mellom installasjonene i Nordsjøen og vi øker dermed effektiviteten på tilsyn offshore. Disse målestasjonene er autonome og får plass i en liten koffert som enkelt kan installeres i busser, båter og fly.

1.4.3 Autonom målestasjon i sentrum av Oslo for kontinuerlig måling av stråling

Det har vært utfordrende å finne en passende lokasjon for en autonom målestasjon i sentrum av Oslo. Vi er nå i dialog med Oslo kommune og jobber for at stasjonen skal være etablert før nyttår.

1.4.4 Metoder og verktøy for å benytte kunstig intelligens

Nkom samarbeider tett med Universitetet i Agder og Høgskolen Vestland på bruk av kunstig intelligens for å avdekke jammere. Studenter ved studiestedene har dette tertialet ferdigstilt master- og bacheloroppgaver om kunstig intelligens. Vi har nå algoritmer og programvare som kan gjenkjenne jammere i frekvensspekteret. Målet er at vi skal ha en prototype for frekvensanalyse av jammere klar i løpet av 2021.

1.4.5 Lokalisering av Nkoms regionkontor i Nord- Norge

Nkom har vurdert og poengberegnet parametere for alternativer til lokalisering av vårt regionkontor i Nord-Norge. Dagens lokalisering er i Lødingen, og Tromsø var blant alternativene som ble vurdert. KMD har konkludert med at kontoret per i dag ikke blir flyttet fra Lødingen.

1.5 Telenors nedlegging av kobberinfrastruktur

Vi følger aktivt opp Telenors nedlegging av kobberinfrastruktur med særlig vekt på hensynet til oppfyllelse av leveringspliktige tjenester, konkurransen i bredbåndsmarkedene, og konsekvenser for samfunnskritiske brukere.

I andre tertial har vi fulgt opp Telenors etterlevelse av unntaket om nedleggelser av kobberaksesser knyttet til forhold utenfor Telenors kontroll. Annenhver uke har vi mottatt rapporteringer fra Telenor på alle varsler Telenor har sendt til tilgangskjøpere om nedleggelser av kobberaksesser som følge av forhold utenfor Telenors kontroll. I en ytterligere oppfølging av dette sendte vi i juli et pålegg til Telenor om å gi mer detaljert informasjon om et utvalg varslede nedleggelser. Vi mottok denne informasjonen i august, og kontrollerte at nedleggelsene er i tråd med unntaket i reguleringen.

Den 19. februar 2021 påla vi krav om retting som følge av brudd på kravet til ikke-diskriminering mellom Telenors egen virksomhet og eksterne tilgangskjøpere. Rettekravet innebærer at Telenor må sørge for at tilgangskjøpere av Operatøraksess oppnår tilsvarende leveransepresisjon som Telenors egen sluttbrukervirksomhet. Nkom mottok klager fra Telenor og GlobalConnect, og har i andre tertial jobbet med innstillinger til klagen. Vi tar sikte på å sende våre innstillinger til KMD tidlig i tredje tertial.

Nkom varslet 5. mars et overtredelsesgebyr på 15 mill. kroner for samme forhold. Vi mottok kommentarer fra Telenor og GlobalConnect til varselet. Vi har i andre tertial arbeidet med å utforme vedtak i saken. Vi tar sikte på å fatte vedtak tidlig i tredje tertial.

Vårt vedtak av 2. september 2020 om å opprettholde grossisttilgangen til Telenors kobbernett ble påklaget av Telenor, GlobalConnect og Motorola. Innstillinger i disse klagesakene ble sendt til KMD 16. juni i år med anbefaling om at ingen av klagen tas til følge.

I Nkoms tilleggsvedtak i Marked 3b av 2. september 2020, påla vi Telenor å imøtekomme enhver rimelig anmodning om tilgang til fast mobilt bredbånd. Produktet blir tilbudt som erstatning for kobberbasert bredbånd i deler av Telenors nett, der Telenor legger ned kobberaksesser. Den 11. juni varslet vi vedtak om prisregulering av Telenors grossistprodukt for fast mobilt bredbånd. Vi mottok i begynnelsen av juli kommentarer til varselet fra en rekke aktører, og har i etterkant jobbet videre med et utkast til vedtak. Vi tar sikte på å notisere utkastet til vedtak til ESA i midten av tredje tertial.

Vi varslet 15. juli også endring av det ovennevnte tilleggsvedtaket i Marked 3b. De varslede endringene gjelder pålegg om gjenbruk av antenner, og endring av regime for oppdatering av adresselister som viser tilgjengelighet av tilgang til fast mobilt bredbånd. I slutten av august fikk vi kommentarer fra Telenor, NextGenTel, Jet Nett og eRate til varselet.

Vi viser ellers til vår rapport til departementet av 30. juli for en mer utførlig omtale av konsekvensene ved kobbersaneringen, både med henblikk på konkurransen i bredbåndsmarkedene og konsekvensene for samfunnskritiske brukere.

1.6 Konsept for prioriteringsabonnement for 4G- og 5G-nettene

Nkom har i andre tertial videreført dialogen med mobilsekskapene om et konsept for prioriteringsabonnement i 4G og 5G-nettene. Vi har nå innhentet initielle kostnadsestimater og ledetider for aktuelle løsninger. Som første steg i arbeidet planlegger vi en innføring av overgangsløsningen for 4G i 2022.

1.7 Kvalitetssikre KVU for neste generasjons Nødnett

Kvalitetssikringsfase 1 (KS1) av utredningen av fremtidig løsning for nød- og beredskapskommunikasjon er nå slutført av eksterne konsulenter. KS1-rapporten ble overlevert departementene 18. juli. Rapporten vil sammen med KVU-en fra 2020 og flere tilleggsutredninger på oppdrag fra KMD og JD danne grunnlaget for videre behandling på departementsnivå.

2 Effektiv regulering og velfungerende markeder

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre effektiv regulering og legge til rette for velfungerende post- og ekommarkeder, og elektroniske tillitstjenester.

Gjennom tidsriktig regulering skal Nkom aktivt sørge for at konkurransen i markedet bidrar til at innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter har tilbud om moderne og sikre tjenester, blant annet ved å legge til rette for gode rammevilkår for nyetableringer og aktører som vil investere i infrastruktur.

2.1 Arbeid med nye analyser i bredbåndsmarkedene

2.1.1 Analysere markedssituasjonen og geografisk differensiering

Vi har i andre tertial fortsatt forberedelser til nasjonal høring av produktmarkedsavgrensning for de aktuelle markedene. Det tas sikte på å starte høring i midten av tredje tertial. I høringen vil vi ta utgangspunkt i EU-kommisjonens seneste anbefaling om relevante markeder for forhåndsregulering fra desember 2020. Det er ventet at EFTA Surveillance Authority (ESA) vil komme med en likelydende anbefaling i løpet av 2021 eller 2022.

Nkom har i andre tertial også innhentet data til dekningsundersøkelsen for 2021. Disse dataene vil benyttes i forberedelsene til høring av geografisk markedsavgrensning. Høringen vil gjennomføres etter at vi har konkludert om produktmarkedsavgrensningen.

2.2 Følge opp gjeldende regulering i bredbåndsmarkedene

2.2.1 Prosess for etablering av og migrasjon til relevante erstatningsprodukter for tilgang til kobberaksesnettet

I mai og i første halvdel av juni gjennomførte vi en serie av aktørmøter for å ha en god dialog og få innspill til hva aktørene ser som er viktig å dekke gjennom en migrasjonsplan fra kobbernettet.

På bakgrunn av dialogen og innspillene i disse møtene, fant vi det formålstjenlig å gi ytterligere veiledning til Telenor om det videre arbeid med migrasjonsplanen. Dette ble gjort i et brev til Telenor datert 2. juli. I brevet ga vi blant annet veiledning om hva som ligger i kravet til en helhetlig og ikke-diskriminerende migrasjonsplan, og kravet om at det må foreligge et tilbud om relevante erstatningsprodukter dersom kobberbaserte aksesser skal legges ned.

Nkom ba også Telenor om å oversende et skriftlig forslag til en helhetlig plan for migrasjon fra kobberbasert aksess innen 27. august 2021. Telenor oversendte sitt forslag til migrasjonsplan innen fristen. Nkom tar sikte på å ta stilling til om planen kan godkjennes i løpet av september 2021.

2.2.2 Gjennomføre marginskvistester iht. tidsplan i markedsvedtaket

Nkom fattet vedtak om prinsipper for bruk av marginskvistest for VULA fiber og skjerpede krav til bruttomargin 23. august. Etter gjeldende regulering skal det gjennomføres marginskvis- og bruttomargintester hver sjette måned. Vi har i slutten av andre tertial hentet inn nødvendige data fra Telenor og alternative tilbydere. Kvalitetssikring av dataene skal gjøres tidlig i tredje tertial. Marginskvis- og bruttomargintester gjennomføres i løpet av tredje tertial.

2.3 Følge opp gjeldende regulering i mobilmarkedet

2.3.1 Telenors reviderte standardavtaler mht. nye krav i reguleringen

Nkom fattet 14. mai 2020 vedtak om utpeking av Telenor som tilbyder med sterk markedsstilling. I juni 2020 utarbeidet Telenor nye standardavtaler for nasjonal gjesting, MVNO-tilgang og tjenesteleverandørtilgang. For å sikre etterlevelse av pålagte forpliktelser i Marked 15-vedtaket har vi gjennomgått deler av Telenors standardavtaler.

Vi har ved gjennomgangen tatt utgangspunkt i Telenors endrede avtalevilkår, slik Telenor har markert i tidligere oversendelser til Nkom. Det er også foretatt en vurdering av Telenors oppfølging av våre tidligere pålegg om retting av selskapets standardavtaler, herunder vedtak om pålegg om retting av Telenors standardavtaler for MVNO-tilgang 12. juli 2019, og vedtak om pålegg om retting av Telenors standardavtaler for tjenesteleverandørtilgang 12. juli 2019.

Vi sendte brev til Telenor 1. september med forespørsel om nærmere opplysninger knyttet til en rekke avtalevilkår i selskapets standardavtaler. Nkom har bedt Telenor om å gi opplysningene innen 17. september 2021.

Nkom vil deretter foreta en vurdering av om deler av standardavtalene skal pålegges rettet i tråd med reguleringen.

2.3.2 Marginskvistester iht. tidsplan i vedtaket

Vi er i gang med fjerde runde med marginskvistester etter gjeldende regulering. Nkom skal gjennomføre ordinær marginskvistest hver sjette måned. Marginskvistesten som gjennomføres i andre tertial er basert på inntekter og kostnader for perioden april 2021 til og med august 2021. Kravet er at testene må vise positive marginer for MVNO-tilgang og tjenesteleverandør tilgang, forutsatt et

representativt utvalg av produkter i privat- og bedriftsmarkedet. Telenor justerte senest standardavtalen for både MVNO og tjenesteleverandører med virkning fra september 2021.

2.3.3 Forberedelse til fremtidige markedsvedtak

Vårt gjeldende vedtak fra 14. mai 2020 trådte i kraft fra 1. juni 2020, med unntak av utsatt iverksettelse for Telenors pålegg til å tilby bulkpris til MVNO-er og tjenesteleverandører. Vedtaket er under klagebehandling hos departementet, herunder kravet til å tilby bulkpris.

Vi følger markedet tett med tanke på fremtidig reguleringsbehov. Utbyggingen av det tredje nettet er i denne sammenheng avgjørende og følges derfor særlig tett. Tilsvarende gjelder også Telenors forpliktelser til å tilby samlokalisering, som også er sentralt for effektiv utbygging.

2.4 Bistå Samferdselsdepartementet innen postområdet

2.4.1 Tilgang til sonenøkler

Nkom fattet 19. april i år et vedtak om å gi PostNord AS tilgang til sonenøkler som Posten Norge AS i dag administrerer til postkasseanlegg i flerbolighus. Bakgrunnen for vedtaket er å legge til rette for konkurranse i postmarkedet, og å sikre effektiv formidling av postsendinger i hele landet.

Vi påla partene å utvikle og etablere et felles sonenøkkelsystem senest innen utgangen av 2021. Det gjelder alt fra administrasjon, kostnadsfordeling og øvrige forpliktelser knyttet til etablering og forvaltning av et felles sonenøkkelsystem.

Posten har påklaget vedtaket, men arbeidet med etablering av sonenøkkelsystemet er igangsatt. Vi vil oversende vår innstilling til klagen tidlig i tredje tertial.

2.4.2 Europeisk postsamarbeid

Nkom deltar i arbeidet til The European Regulators Group for Postal Services (ERGP), og er aktive bidragsyttere i arbeidsgruppen som jobber med regulatorisk rammeverk og som skal gi innspill til EU-kommisjonen om fremtidig felleseuropeisk postregelverk.

I tillegg følger vi fortsatt arbeidsgruppen som jobber med forordningen om grensekryssende pakkeleveringstjenester og gir innspill fra et norsk ståsted.

Vi har i andre tertial deltatt i forberedende møte til plenar og plenar nr. 1, hvor vi fremmet norsk posisjoner.

2.4.3 Delta i arbeidet i Verdens postforening (UPU) og ivareta norske interesser under kongressen i 2021

Nkom har hatt hovedansvaret for forberedelsene til den 27. Postkongressen som ble arrangert i Abidjan i Elfenbenskysten 9.-27. august. Vi har som en del av forberedelsene utarbeidet innspill i de sakene vi anser er viktigst for norske interesser, samt oversikt over alle innsendte forslag med tilrådninger til norske posisjoner. Kongressdokumentene inneholdt om lag 200 forslag som ble behandlet i løpet av de tre ukene som var avsatt til kongressen.

Kongressen er øverste myndighet til Verdenspostforeningen. Dette er første gang i UPUs 146-årige historie at en kongress foregikk i hybrid format og Nkom deltok digitalt.

Vi var også delegasjonsleder de to første ukene av kongressen. Det var godt samarbeidet mellom Samferdselsdepartementet, Nkom, Posten og ikke minst de norske diplomatiske representantene fra Accra. Det har vært en lagt inn betydelig innsats fra hele den norske delegasjonen.

Delegasjonens hovedfokus på Postkongressen har vært:

- Kongressforslag knyttet til reform av bidragssystemet
- Forslag om permanent regelverk
- Budsjett og arbeidsstrømmer for neste kongress-syklus
- Sikre et fremtidig bærekraftig pensjonssystem
- Utvidelse av USO-tjenestene i UPU (obligatorisk sporing)
- Forslag om å utvikle og implementere retningslinjer for likestilling og kjønnsnøytralt språk i regelverket
- Norges forslag om utvidet reservasjonsadgang
- Forslag om å åpne UPU for et bredere antall aktører i postsektoren
- Valg av nye kandidater til de ulike vervene i organisasjonen, herunder Norge inn i operativrådet for 2021-2025

Kongressens beslutninger har i all hovedsak vært i overenstemmelse med norske posisjoner.

Det ble videre besluttet å avholde en ekstraordinær kongress i 2023, hvor hovedtema er forslag om å åpne UPU opp for andre interessenter. Videre ble det besluttet at den 28. postkongress skal avholdes i Dubai i 2025.

2.5 Regulering av eID og elektroniske tillitstjenester

2.5.1 Internasjonalt arbeid i EU med eID og tillitstjenester

Nkom har i andre tertial fulgt opp arbeidet innen eID og tillitstjenester gjennom Forum for European Supervisory Authorities for trust service providers (FESA), og ENISA Article 19 Expert Group. I disse foraene deler de de europeiske tilsynsmyndighetene informasjon og erfaringer, og diskuterer aktuelle problemstillinger og utfordringer knyttet til eIDAS-forordningen. Også i andre tertial har møtene blitt gjennomført som videomøter.

2.5.2 Revisjon av eIDAS-forordningen

eIDAS er et europeisk regelverk som skal sikre et velfungerende indre marked og oppnå et tilfredsstillende sikkerhetsnivå for eID og tillitstjenester på tvers av EU/EØS-land. EU-kommisjonen presenterte 3. juni sitt forslag til et rammeverk for en digital «ID-lommebok» (European Digital Identity Wallet), i form av en app som skal brukes av borgere og virksomheter i unionen. Løsningen skal gi europeiske borgere en lagringsplass for sine identifikasjonsdokumenter, og sikre gjensidig anerkjennelse på tvers av medlemslandene. EU-landene vil være forpliktet til å tilby tjenesten, men det vil være frivillig for innbyggerne om de vil ta den i bruk. Nkom vil bidra i høringsarbeidet.

2.5.3 Ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor

Nkom har i andre tertial bidratt i departementets og Digidirs arbeid med ny nasjonal strategi for bruk av eID i offentlig sektor, hvor en kartlegger og analyserer behovet for eID i offentlig sektor. Etter planen skal arbeidet ferdigstilles innen utgangen av 2021.

2.5.4 Tilsyn

Vi har gjennom andre tertial tre pågående tilsyn med tilbydere av tillitstjenester. Tilsendt dokumentasjon er gjennomgått og vi vil gjennomføre stedlige tilsynsbesøk i løpet av tredje tertial.

3 Frekvensressurser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til effektiv bruk av begrensede ressurser, herunder frekvensressurser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser.

3.1.1 Tildel frekvensbåndene 2,6 GHz og 3,6 GHz senest andre halvår 2021

Endelige auksjonsregler og særskilte vilkår for tildelingen av frekvensbåndene 2,6 GHz og 3,6 GHz ble fastsatt 9. juni. Dette etter gjennomgang av høringsinnspill fra en rekke ulike aktører. Høringen av

auksjonsregler, utkast til frekvenstillatelser og særskilte vilkår for tildelingen startet 5. februar med frist 9. april. Auksjonen starter etter planen 27. september.

Utbyggingsforpliktelsen kan gi 560 mill. kroner til distriktsutbygging

Utbyggingsforpliktelsen gir reduksjon i auksjonsprisen, og er et virkemiddel for å nå regjeringens mål om å sikre bredbåndstjenester med minst 100/10 Mbit/s hastighet til alle husstander innen 2025. Dersom hele frekvensmengden i 2,6 GHz- og 3,6 GHz-båndene blir tildelt, vil ordningen kunne gi 560 mill. kroner til utbygging av raskt bredbånd i distriktene.

Auksjonsvinnerne som påtar seg forpliktelsen skal bygge raskt bredbånd til bygninger som mangler et slikt tilbud, for minimum det beløpet de får i reduksjon i auksjonsprisen. Metoden for å identifisere kvalifiserte bygg tar utgangspunkt i Nkoms dekningsundersøkelse, hvor blant annet fritidsboliger, bygninger i områder som gir adgang til støtte under bredbåndsstøtteordningen, og bygg hvor det forventes å komme et kommersielt tilbud, er tatt vekk. Ordningen er dermed rettet mot husstander utenfor tettsteder hvor det innen 2025 ikke er forventet at det vil komme et tilbud om raskt bredbånd basert på et kommersielt tilbud.

Bygningene som er omfattet av ordningen anslås å være innenfor de tre prosent dyreste i landet for utbygging raskt bredbånd.

Målet med ordningen er å bidra til at mange nye husstander og næringsbygg nå får et godt bredbåndstilbud. Endelig oversikt over kvalifiserte bygg publiseres så fort data fra årets dekningsundersøkelse er klare, trolig i oktober.

3.1.2 Følge opp bruk av tildelte frekvensressurser og krav om utbygging og dekning

De siste årene er det stilt dekningskrav i forbindelse med tildeling av ulike frekvensbånd. Det gjelder blant annet for 450 MHz- og 700 MHz-båndene, hvor dekningskravene skal oppfylles innen henholdsvis juni 2024 og desember 2025. Innehaverne av disse tillatelsene skal rapportere på dekning hvert år innen 30. april. Alle operatørene har rapportert for 2021, og vi analyserer dataene i høst etter at auksjonen er gjennomført.

Investeringsforpliktelse mot utsatt betaling

Telenor, Telia og Ice påtok seg en investeringsforpliktelse for å få utsatt betaling i 24 måneder for deler av auksjonsprisen ved tildelingen av 700 MHz- og 2,1 GHz-båndene i 2019. Forpliktelsen innebærer at tillatelsesinnehaverne skal investere minst 250 mill. kroner i ny eller forbedret dekning, og bygge minst 100 nye basestasjoner innen 1. november 2021, med frist for rapportering 1. desember 2021.

3.1.3 Deling av tilgang til frekvensressurser i bånd til mobilkommunikasjon og 5G

9. juni publiserte vi forslag til tillatelsesordning for lokale nett i 3,8-4,2 GHz-båndet. Dette for å sikre enklere tilgang til 5G-frekvenser for industri og lokale bredbåndsaktører som ikke har behov for nasjonale tillatelser. Forslaget ble lagt fram parallelt med fastsettelsen av endelige auksjonsregler og særskilte vilkår for tildelingen av frekvensbåndene 2,6 GHz og 3,6 GHz, og høringen ble avsluttet 20. august. Etter sommeren publiserte vi våre foreløpige vurderinger etter høringen. Vi vurderte at disse ressursene ikke skal benyttes til å utvide deknningen eller kapasiteten av landsdekkende mobilnett, eller dekke større dekningsflater. I tillegg presiserte vi at våre forslag til varighet, brukskrav, priser og nettverkskoder i hovedsak vil bli stående. Vi vil jobbe videre med utformingen av en endelig regulering for lokal 5G-tilgang i 3,8-4,2 GHz-båndet, og planlegger å åpne for søknader første halvår 2022.

3.2 Tillatelser til lokalradio på FM for perioden 1. januar 2022 til 31. desember 2026.

Forberedelsene til utstedelse av nye/forlengede tillatelser til lokalradio på FM for perioden 1. januar 2022 til 31. desember 2026 er i gang. Vi har kartlagt interne arbeidsoppgaver og avsatt ressurser for god ivaretagelse av oppdraget. Arbeidet er i rute for utstedelse av tillatelser i løpet av høsten 2021, i samarbeid med Medietilsynet. Det er imidlertid knyttet noe usikkerhet til videre prosess for fastsettelsen av forskrift og vilkår på kulturområdet, noe som danner grunnlaget for tildelingen.

3.3 Forenklet radioamatørlisens

For å øke interessen for radiokommunikasjon, spesielt blant barn og unge, ønsker Norsk Radio Relæ Liga (NRRL) en forenklet radioamatørprøve og -klasse, i tillegg til den lisensen som allerede eksisterer. Nkom ser positivt på tiltak som kan øke interessen for radiokommunikasjon, og som på sikt kan bidra til rekruttering og interesse for realfag og kommunikasjonsteknologi.

Arbeidet startet før sommeren og videre vurderinger og planlegging vil foregå utover høsten. Forskningsrådet har bevilget midler til NRRL for utvikling av lærestoff for amatørradio med ungdom som målgruppe.

Nkom arbeider samtidig med å etablere en digital og mer fleksibel eksamensordning for å få tildelt radioamatørlisens.

3.4 Fribruksforskriften

Ny revidert forskrift om generelle tillatelser til bruk av frekvenser (fribruksforskriften) trådte i kraft 1. juli. Viktige endringer i den reviderte forskriften er blant annet at det nå åpnes for trådløs dataoverføring i 6 GHz som vil gi norske forbrukere tilgang til den nyeste teknologien innen trådløse

nett (Wi-Fi 6E). Trådløs dataoverføring i 60 GHz er også en del av fribruksforskriften. En av teknologiene som anvender dette frekvensbåndet er Wi-Fi i 60 GHz-båndet (WiGig).

Under pandemien har vi fått en større mengde søknader om bruk av laveffekts FM-sendere i forbindelse med arrangementer som er flyttet utendørs. Eksempel på dette er laveffekts FM-sendere brukt til drive-in kinoer, konserter og religiøse samlinger, noe som har vært aktuelt under koronapandemien. Derfor har vi nå tildelt én nasjonal FM-frekvens (88 MHz) for sending av lyd for denne type arrangementer, slik at arrangørene slipper å søke om tillatelse fra Nkom.

4 Holde samfunnet orientert og legge til rette for bruk av ny teknologi

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til at det norske samfunnet er best mulig orientert om utviklingen innenfor myndighetens ansvarsområder, og legge til rette for innovasjon og bruk av ny teknologi

4.1 Publisere målinger

4.1.1 Informasjon om stråling fra autonom målestasjon i Oslo sentrum på Finnsenderen

Se kapittel 1.4.3 for status for etablering av autonom målestasjon i Oslo sentrum. For å inkludere måledata fra målestasjonen er det nødvendig å oppgradere Finnsenderen, men det er usikkert om dette vil gjennomføres i 2021. Vi jobber derfor med alternative løsninger for å publisere informasjon fra målestasjonen.

4.1.2 Måling av utstråling fra 5G-mobiltelefoner/-terminaler

Vi har erfart at en del mennesker er bekymret for elektromagnetisk stråling fra 5G-mobiltelefoner. Vi har på bakgrunn av dette fått utført målinger av utstråling, såkalte SAR-tester, på syv av de mest solgte 5G-mobiltelefonene. Målingene er gjennomført hos et akkreditert testlaboratorium. Resultatene fra målingene blir nå gjennomgått og fulgt opp av oss.

4.2 Informasjonstiltak

4.2.1 Åpent informasjonsmøte om 5G-auksjonen på nett

Distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland var til stede og innledet nettmøtet hos Nkom i Lillesand 9. juni, da de endelige vilkårene og reglene for auksjonen som starter 27. september

ble publisert. I tillegg la vi fram forslagene til hvordan vi vil åpne for bruk av frekvensbåndet 3,8-4,2 GHz til lokale 5G-nett.

4.2.2 Innlegg på EMC-webinar

Nkom har holdt flere innlegg på et EMC-webinar om elektromagnetisk samvirke (EMC) og utstyr for bransjeaktører i regi av Norsk Elektroteknisk Komite (NEK). Dette er en god arena for å informere om viktigheten av EMC ved elektronisk kommunikasjon og vår regulering innen dette området.

Elektromagnetisk samvirke er en forutsetning for at radiotjenester skal fungere, og det er stort behov for kunnskap om dette blant bransjeaktørene.

4.2.3 Nettnøytralitet i Norge - Årsrapport 2021

Nkom publiserte årsrapporten om nettnøytralitet i juni, og konkluderer i rapporten at tilstanden for nettnøytralitet er tilfredsstillende i Norge. Kvaliteten på internettjenester har vært god under pandemien. Tilbyderne har også bedret sin informasjon om produkter og tjenester.

I det norske markedet ble det for første gang observert hastighetsdifferensierte internettjenester.

Telenor har lansert «Next», et mobilt internettabonnement med tre forskjellige hastighetsklasser.

Basert på informasjon innhentet fra Telenor, er vår generelle vurdering at trafikkstyringen for «Next» i tråd med forordningens krav.

Vår totalvurdering av nulltakseringen i det norske markedet er at denne per dags dato ikke har skadelige effekter på konkurransen eller forbrukervelferd, til tross for en gradvis økende utbredelse.

Nkom vil imidlertid fortsatt følge utviklingen av nulltaksering i markedet.

4.2.4 Ekomportalen lansert

Den nyutviklede Ekomportalen skal formidle kontaktinformasjon for tilgang og informasjon om passiv infrastruktur som egner seg for utbygging av høyhastighets bredbånd. I portalen finner en også informasjon om planlagte bygge- og anleggsarbeider og tilhørende kontaktinformasjon. Den tekniske løsningen i Ekomportalen ble ferdigstilt i juni, med offentlig digital lansering 1. september. Lanseringen var et ledd i informasjonsarbeidet for å få fylt portalen med data, og informere nettoperatører og eiere av infrastruktur om deres lovpålagte plikter etter bredbåndsutbyggingsloven.

Ekomportalen er en praktisk oppfølging av lovens formål om kostnadseffektiv etablering av høyhastighetsnett. Samordning av bygge- og anleggsarbeid og gjenbruk av infrastruktur kan dessuten redusere ulempene for berørte lokalsamfunn under utbygging, og dermed bidra positivt til oppfylging av bærekraftsmål.

Nkom har også etablert en egen tvisteløsning i tilknytning til Bredbåndsutbyggingsloven. Så langt er det inngått samarbeidsavtaler med åtte sektormyndigheter.

4.2.5 Bredbåndstøtteordningen

I revidert nasjonalbudsjett, som ble vedtatt av Stortinget 18. juni, ble det bevilget 100 mill. kroner ekstra til årets bredbåndstøtteordning. Det samlede tilskuddet til fylkene er da oppe i 364 mill. kroner. Midlene fordeles etter en fordelingsnøkkel som KMD utarbeider årlig, i samråd med Nkom. Tabellen under viser fylkesvis fordeling for 2021.

Fylke	Fordeling samlet 2021	Samlet statlig støtte 2021 i kr
<i>Agder</i>	5,7 %	20 575 318
<i>Innlandet</i>	16,8 %	61 215 534
<i>Møre og Romsdal</i>	5,2 %	18 803 707
<i>Nordland</i>	10,2 %	37 074 281
<i>Oslo</i>	0,1 %	377 808
<i>Rogaland</i>	4,9 %	17 817 506
<i>Troms og Finnmark</i>	6,3 %	22 767 802
<i>Trøndelag</i>	13,0 %	47 422 608
<i>Vestfold og Telemark</i>	8,8 %	31 984 658
<i>Vestland</i>	8,3 %	30 388 763
<i>Viken</i>	20,8 %	75 654 015
Norge totalt	100,0 %	364 082 000

Nkom følger tett arbeidet med EU-kommisjonens pågående revisjon av retningslinjene for bredbåndsstøtte og tilhørende bestemmelser i GBER (General Block Exemption Regulation). Nærings og fiskeridepartementet koordinerer høringen på vegne av norske myndigheter, og vil utforme et eventuelt norsk høringssvar basert på innspill fra spesialutvalget som består av KMD, Nkom og NFD. Det forventes at nye retningslinjer kan foreligge tidlig i 2022.

5 Andre forutsetninger og krav

5.1 Overordnet risikovurdering

En samlet risikovurdering av tildelingsbrevet per 2 tertial for Nkom er at risikoen samlet sett er uendret eller redusert sammenlignet med vurderingen per 1 tertial. En samlet vurdering tilsier at det fortsatt er liten sannsynlighet for at målene ikke oppnås og at konsekvensene av å ikke oppnå disse målene ikke har økt. Denne vurderingen gjør at Nkom ikke har vurdert at det er behov for å sette i verk risikoreduserende tiltak.

5.2 Fellesføring for 2021

Oppfølging av regjeringens inkluderingsdugnad

Nasjonale kommunikasjonsmyndighet skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad.

Nkom har siden 2018 arbeidet systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad. Vi har utviklet rutiner og arbeidsformer i HR-arbeidet med sikte på å nå målet om at minimum fem prosent av nyansettelser skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

Ledere, ansettelsesrådet og HR-personalet er godt kjent med målene for dugnaden, og har lagt til rette for å nå fem-prosent målet gjennom konkrete tiltak.

Handlingsplan fra 1.1.2021

År/Periode	Ansvarlig	Antall stillinger	Antall stillinger akkumulert- inkluderingsdugnade n	Måloppnåelse basert på et normalår (20 ansettelser)
2021 - 1. tertial	direktør/HR- stab	1	1	5 prosent
2021 – 2. tertial	direktør/HR- stab	2	3	15 prosent
Måloppnåelse				15 prosent

Vi er godt gang med å nå måltallet for 2021

Så langt har vi meldt inn to stillinger til trainee-programmet. I tett samarbeid med NAV har vi ansatt én medarbeider fra målgruppene. I en av stillingene lyktes vi ikke med å finne kvalifiserte søkere.

Nkom vil utover høsten vurdere om det er andre stillinger som kan meldes inn til trainee-programmet for å oppfylle målsettingen i handlingsplanen.

Status per andre tertial 2021

Ansettelser	2021
Nyansettelser totalt	7
Nyansettelser i målgruppene	1
Andel nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en	14 prosent

6 Budsjett- og regnskapsstatus per 31.8.21 med prognose ut året

Regnskapet til Nkom viser kostnader og inntekter sett opp mot bevilgningen for året. Disponible midler består av bevilgningen gitt i tildelingsbrevet for 2021 og midlene som er overført fra 2020. Budsjett- og regnskapstall er oppgitt etter kontantprinsippet.

Økonomisk status per 31.08.2021					Tall i mill.kr
Kap./post	Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Bevilgning inkl. overf. fra 2020
0543/01	Driftskostnader	143,4	143,8	0,4	235,3
0543/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	7,8	7,7	-0,1	20,8
5570/70	Tilskudd telesikkerhet og beredskap	19,0	34,3	15,3	334,1
0543	Sum kostnader	170,2	185,8	15,6	590,2
3543/01	Diverse gebyrer	0,0	-0,1	-0,1	-0,3
3543	Sum inntekter, kap 3543, post 01	0,0	-0,1	-0,1	-0,3
5570/70	Sektoravgifter	-234,0	-237,7	-3,8	-247,4
5570	Sum inntekter, kap 5570, post 70	-234,0	-237,7	-3,8	-247,4

Tabell 1: Økonomisk status

Vi avventer fremdeles enkelte sluttrapporter for tilskuddsforvaltningen på post 70 og har derfor et avvik mot forventet tidsplan og budsjett.

Nkom styrer mot budsjettbalanse for driftskostnadene, men enkelte faktorer tilsier at vi likevel kan forvente et relativt beskjedent mindreforbruk. Prognosen på post 45 tilsier at Nkom vil søke å overføre et mindre beløp til neste år.

Som i fjor øker utgiftene til merverdiavgift ut over budsjettforutsetningen som ble lagt til grunn ved fastsettelsen av sektoravgiftene. Prognosene på post 01 og post 45 tar derfor hensyn til behov for finansiering av økt merverdiavgift. Vi forventer også at sektoravgifter vil innbetales i henhold til bevilgning innen utgangen av året.

I tillegg til postene nevnt i tabellen over, fikk Nkom belastningsfullmakter på kapittel 541, post 22 på 1,5 mill. kr for å gjennomføre utredninger knyttet til samarbeidet mellom ekomsektoren og kraftsektoren, og knyttet til økt regional autonomi.

Utgifter kapittel 0543

Post 01 Driftskostnader	Tall i mill. kr
Bevilgning	235,3
Overført fra 2020	0,0
Sum bevilgning post 01	235,3
Regnskap per 31. august	143,4
Budsjett per 31. august	143,8
Avvik	0,4

Tabell 2: Driftskostnader

Per andre tertial har Nkom et mindreforbruk på 0,4 mill. kr. på post 01. Det er behov for å dekke kostnader knyttet til økt merverdiavgift ut over budsjettforutsetningen, noe som prognosene tar hensyn til. I tillegg gjør framdrift på enkelte prosjekter og økte refusjoner at Nkom forventer et relativt beskjedent mindreforbruk.

Post 45 Større anskaffelser og vedlikehold	Tall i mill. kr
Bevilgning	14,9
Overført fra 2020	5,8
Sum bevilgning post 45	20,8
Regnskap per 31. august	7,8
Budsjett per 31. august	7,7
Avvik	-0,1

Tabell 3: Større anskaffelser og vedlikehold

Per andre tertial har Nkom et overforbruk på 0,1 mill. kr. på post 45. Enkelte prosjekter vil holde fram i 2022, og vi regner med at vi vil måtte søke om å overføre budsjettmidler til neste år.

Post 70 Tilskudd til telesikkerhet og beredskap	Tall i mill. kr
Bevilgning	150,3
Overført fra 2020	183,8
Sum bevilgning post 70	334,1
Regnskap per 31. august	19,0
Budsjett per 31. august	34,3
Avvik	15,3

Tabell 4: Tilskudd til telesikkerhet og beredskap

Nkom er tildelt 150,3 mill. kr i tilskuddsmidler til telesikkerhet og beredskap. Inkludert i dette er tilleggsbevilgning til tiltak etter anbefaling i den regionale analysen for Troms på 25 mill. kr. Det er i tillegg overført 183,8 mill. kr fra 2020.

Planlagt bruk av midlene:

- Ordinære beredskapsavtaler 37,9 mill. kr
- Forsterket ekom 177,5 mill. kr
- Utenlandsfiber 60,0 mill. kr
- Alternative kjernenett 33,8 mill. kr
- Ekstrabevilgning regionale analyser 25,0 mill. kr

Vi betaler sluttoppgjør til tilskuddsmottakere når sluttrapport foreligger og er godkjent. Avviket på 15,3 mill. kr skyldes forsinket mottak av sluttrapporter i forhold til forventet tidsplan.

Nkom forventer å søke om å overføre deler av bevilgningen til 2022.

Inntekter kapittel 3543 og 5570

Økonomisk status per 31.08.2021					Tall i mill.kr
Kap./post	Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Bevilgning 2021
3543/01	Diverse gebyrer	0,0	-0,1	-0,1	-0,3
3543	Sum inntekter	0,0	-0,1	-0,1	-0,3

Tabell 6: Inntekter kapittel 3543

Det er forventet budsjettbalanse på gebyrinntekter ved utgangen av året.

Økonomisk status per 31.08.2021					Tall i mill.kr
Kap./post	Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Bevilgning 2021
5570/70	Sektoravgifter til Nkom	-234,0	-237,7	-3,8	-247,4
5570	Sum inntekter	-234,0	-237,7	-3,8	-247,4

Tabell 7: Inntekter kapittel 5570

Inntektsført beløp per andre tertial er 234,0 mill. kr, noe som er 3,8 mill. kr under budsjett. Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes periodiseringsavvik. Vi forventer at årets sektoravgifter vil tilsvare bevilgning.

Inntekter kapittel 5583

Økonomisk status per 31.08.2021				Tall i mill. kr	
Kap./post	Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett
5583/70	Frekvensavgifter	-253,5	-253,5	0,0	-253,5
5583/70	Femsifret nummerserieførløst	-17,5	-19,0	-1,5	-19,0

Tabell 8: Inntekter kapittel 5583

I årets tildelingsbrev er Nkom delegert fullmakt til å fakturere frekvensavgifter for budsjettåret 2021, jf. Prop. 1 LS (2020-2021). Det er per andre tertial inntektsført 253,5 mill. kr i frekvensavgifter til staten, noe som er i tråd med budsjettet. Den utsatte frekvensavgiften utgjør 150,5 mill. kr, og Nkom følger opp dette i tråd med innvilget betalingsutsettelse.

Videre er det inntektsført 17,5 mill. kr i avgifter til staten som gjelder femsifret nummerserieførløst, og det forventes en mindreinntekt i forhold til budsjettet.